

The Weekly Synopsis (Week 15) Berachos 51a-54a

נא.

- I. **אכל ושתה ולא בירך**
בעי **מרב חסדא** מהו לברך?..... אכל שום... יחזיר ויאכל שום?
רבינא- הלכך אפי' גמר יברך דתנ' טבל ועלה ... יברך
לא היא- התם לא חזי הכא אידחי
- II. **כוס אספרגוס**
(a) יפה ללב, שינים כ"ש מעים, ולרגיל לכל גופו... משתכר קשה... יפה ללב היינו יין א"כ קשה למעיים
דת' ללע"ט יפה לרמ"ת קשה?... במיושן דתנן קונם יין... דקשה למעיים א"ל מיושן טוב, .. מותר
במיושן
(b) ת"ר ששה דברים- 1. חי ומלא 2. מקבל בימין שותה בשמאל 3. אין מסיכין אחריו. 4. אין מפסיקין
5. מחזיר לנותן 6. סומך במינו.
התניא בפת?... יין/שכר
ת' חדא לע"ט יפה רמ"ת קשה ת' אידך להיפך?... יין/שכר
חדא רוק לוקה אידך לא רק לוקה?... יין/שכר (**רב אשי**- השתא אפי' בפני המלך רוק)
- III. **שלשה דברים סח לי...**
(a) **רבי ישמאל בן אלישע**- סוריאלי שר הפנים- 1. אל תטול חלוקך שחרית מיד השמש. 2. אל תטול
ידיך ממי שלא נטל 3. אל תחזיר אספרגוס אלא להנותן (שתכספית/ אסתלגניס ממתנין)
(b) **ריב"ל- מלאך המות** (1. & 2. כנ"ל) 3. אל תעמוד בפני נשים החוזרות ממת (שאני רוקד.. וחרבי
בידי ויש לי רשות..) אם פגע? לנשוף ד' אמות, ליעבר נהרא, דרכא אחרינא, גודא, ליהדר אפיה
ויאמר ויאמר ה' אל השטן... עד דחלפי מיניה.
- IV. **עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה- (ר' זירא א"ר אבהו/מתניתא)**
הדחה (בפנים) שטיפה (בחוצ'...)**(רבי יוחנן- אין לנו אלא ד'- שטיפה, הדחה, חי, מלא)**
חי-
מלא- **(רבי יוחנן** זוכה לנחלה בלי מצרים שנ' ומלא ברכת ... ים ודרום... **רבי יוסי בר חנינא**- שני
עולמים
עיטור- **(רבי יהודה** תלמידים.... רב חסדא- בנטלי)...**(חי- רב ששת** עד ברכת הארץ)
עיטוף- **(רב פפא** מעטף...**רב אסי** פריס סודר)
נוטל בב' **(ר' חנינא בר פפא** מאי קרא- שאו ידיכם...)
ואוחז בימין **(רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן- ראשונים** מהו לסמוך בשמאל?...**רב אשי** א"כ אנן לחומרא)
מגביהו טפח
נותן עיניו בו
י"א משגררו לאנשי ביתו

The Weekly Synopsis (Week 15) Berachos 51a-54a

נא:

I. עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה - (ר' זירא א"ר אבהו/מתניתא)... (המשך)
מגביהו - (מ"ק ר' אחא בר' חנינא - כוס ישעות אשא)

נותן עיניו - היסח הדעת

משגרו - שתתברך

מעשה עולא רב נחמן ... א"ל לישדר לילתא... הכי א"ר יוחנן ברכת אשה מאיש שנ' פרי בטן... תנ"ה... שמע עמד בכעס, תברה ד' מאות חביות, א"ל ר"נ לישדר כוס אחר אמר לה כל החבית כוס ברכה אמרה ליה - ממהדורי מילי...

רב אסי - אין מסיחין על בכוס

רב אסי אין מברכין על כוס פורעניות... מאי? זוגות תנ"ה שנ' הכון לקראת...

רבי אבהו/מתניתא - אכל מהלך מברך עומד... עומד או מסובין ישב... הל' כולהו יושב.

II. פרק אלו דברים בין ב"ש לב"ה בסעודה.... משנה א'

1. ב"ש - יום יין/ ב"ה - יין יום

2. ב"ש - נוטלין ואח"כ מוזגין/ ב"ה - מוזגין ואח"כ נוטלין

3. ב"ש - מקנח ונותן על השלחן/ ב"ה על הכסת

4. ב"ש מכבדין ואח"כ נוטלין מים אחרונים/ ב"ה נוטלין ואח"כ מכבדין

5. ב"ש - נר, מזון, בשמים, הבדלה/ ב"ה - נר, בשמים, מזון, הבדלה

6. ב"ש - שברא מאור/ ב"ה - בורא מאורי

(אין מברכין על נר ובשמים של עכו"ם, מת וע"ז... ואין מברכין על נר עד שנאותו)

7. שכח בהמ"ז - ב"ש - חוזר/ ב"ה - אינו חוזר... (עד מתי מברך? ... עד שנתעכל)

8. כוס אחד של יין אחר מזון - ב"ש - מברך יין ואח"כ מזון/ ב"ה מזון ואח"כ יין

(עונה אמן אפי' שמע רק סוף בישראל ולא בכותי)

III. ב"ש - יום יין/ ב"ה יין יום

ת"ר... ב"ש - יום גורם ליין... קדש יום קודם הבאת יין

ב"ה - יין גורם קידוש... תדיר... הל' כב"ה

מאי דבר אחר - וכ"ת שנים כנגד א' ה"נ תרתי מפני תדיר

הל' כדברי-פשיטא? ... קודם בת קול' רבי יהושע אין משגיחין בבת קול

The Weekly Synopsis (Week 15) Berachos 51a-54a

נב.

I.

ב"ש- יום יין/ ב"ה יין יום (המשך)

(a) וסברי ב"ש דיום עדיף?... (ברייתא- מוצ"ש- יין, נר, בשמים הבדלה-אין לו רק כוס אחד מזון ומשלשל אחריו)
דלמא ב"ה? א"א דנר קודם בשמים (דת' ר"י-על מה נחלקו אי נר תחלה או בשמים)
דלמא ב"ה אליבא דר"מ?... לא ס"ד דלר"מ נר קודם מזון
מ"מ קשיא?... שאני עילוי מאפוקי יומא

(b) וסברי ב"ש בהמ"ז טעונה כוס התנן יין אחר מזון מברך ואח"כ על המזון?... אינו שותה... הא צריך לטעום?... טועם... האמר מר פוגם?... בידו... האמר מר שיעור והא מחסרו?... דנפיש... האמר אין לו אלא כוס?... כוס ויותר... התני רבי חייא ושותיהו?... תרי תנאי.

II.

ב"ש- נוטלין ואח"כ מוזגין/ ב"ה- מוזגין ואח"כ נוטלין

ת"ר... גזירה שמא יטמא ניצוצת מידיו ויטמאו אחורי הכוס... ויטמא ידים לכוס? (שני אין עושה שלישי בחולין)..
ב"ה... יטמאו משקין ידים מכוס.. ויטמא כוס הידים.. (אין כלי מטמא אדם).. יטמא היין בהכוס? (כלי שנטמא במשקין מאחוריו תוכו טהור דתנן...)

The Weekly Synopsis (Week 15) Berachos 51a-54a

נב:

- I. **ב"ש- נוטלין ואח"כ מוזגין/ ב"ה- מוזגין ואח"כ נוטלין (המשך)**
במאי קמפלגי?... ב"ש- אסור להשתמש בכלי טמא (ניצוצות)
ב"ה- מותר להשתמש (גזירה שיטמא הכוס לידים). ניצוצות לא שכיח... ד"א תכף לנט"י סעודה
מאי ד"א?... אפי' לדידכו...
- II. **ב"ש- מקנח ונותן על השלחן/ ב"ה על הכסת**
ת"ר... ב"ש- גזרה שמא יטמאו הידים... (ויטמא כסת למפה?... אין כלי מטמא כלי...ויטמא כסת ליד...?
אין כלי מטמא אדם)
ב"ה- שמא יטמא שלחן למפה לאוכלין... (לטמא שלחן האוכל? שלחן שני...)
במאי קמפלגי?... ב"ש אסור להשתמש בשלחן שני גזרה לתרומה... ב"ה מותר זריזים הם...
ד"א נט"י לחולין שורש מדרבנן.
מאי ד"א וכ"ת למה חושש לאוכל יותר מידיים? אוכל עיקר מדאורייתא
- III. **ב"ש מכבדין ואח"כ נוטלין מים אחרונים/ ב"ה נוטלין ואח"כ מכבדין**
ת"ר... ב"ש- משום הפסד פירורין... ב"ה שמש ת"ח נוטל יותר מכזית ומניח פחות (מסייע לרבי
יוחנן...)
במאי קמפלגי?... אם אסור להשתמש בשמש עם הארץ
ר' יוסי בר' חנינא כל הפרק הל' כב"ה חוץ מזו... ר' אושיעא מתני איפכא ואפי' זו.
- IV. **ב"ש- נר, מזון, בשמים, הבדלה/ ב"ה- נר, בשמים, מזון, הבדלה**
רב הונא בר יהודה בני רבא- בשמים קודם נר... א"ל כו"ע נר תחלה?... דתנן... עני רבא- זו ר"מ אבל
ר"י מח' איזה ראשון בשמים או נר וא"ר יוחנן נהגו עולם כר"י וכב"ה
- V. **ב"ש- שברא מאור/ ב"ה- בורא מאורי**
רבא- ברא כו"ע היה... בורא פליגי ב"ש עתיד
מתיב רב יוסף-בורא חשך, בורא רוח, בורא שמים?
אלא פליגי ב"ש מאור חד... ב"ה מאורי טובא... תנ"ה... א"ל ב"ה הרבה מאורות...
- VI. **אין מברכין על נר ובשמים של עכו"ם, מת וע"ז...**
בשלמא נר לא שבת אלא בשמים?... רב יהודה אמר רב- במסבה לע"ז
הא מדקתני סיפא מכלל דרישא לאו ע"ז?... ר' חנינא מסורא- מה טעם קאמר...

The Weekly Synopsis (Week 15) Berachos 51a-54a

נג.

I. נר ששבת

- (a) מאי שבת? ... אי ממלאכה התניא חיה וחולה מותר? אלא מעבירה
(b) ת"ר נכרי שהדליק מישאל או איפכא מברך... נכרי מנכרי לא...מ"ט? אי מפני לא שבת ישראל מנכרי קשה? ... אלא דאיסור אזיל, א"כ המוציא שלהבת חייב, למה? .. אלא דמברך אתוספאה...נכרי מנכרי גזירה נכרי ראשון עמוד ראשון.

II. היה מהלך חוץ לכרך...

- (a) ראה אור- רוב נכרים לא יברך ישראל יברך... הא גופא קשיא רוב מרישא לסיפא? ... אידי.
(b) ראה תינוק ואבוקה בודק... אפי' גדול נמי? ... **רב יהודה אמר רב**.. סמוך לשקיעה...
(c) ראה אור- עבה כפי כבשן מברך...
חזא- כבשן מברך/ אידך אין מברך? ... תחלה/סוף
תנור כיריים מברך/אינו מברך? תחלה/סוף

III. נר בביה"כ וביהמ"ד

- (a) חזא מברך/אינו מברך... ל"ק 1. אדם חשוב... 2. חזן הכנסת... 3. לבנה
(b) הביאו לפניהם אור- ב"ש כל אחד מברך... ב"ה אחד מברך (רב עם)... טעם ב"ש?.. ביטול ביהמ"ד תנ"ה בהמ"ד דר"ג לא אמרו מרפא

IV. אין מברכין נר ובשמים מתים-(לא להריח)

- (a) נר לכבוד.. בשמים לריח רע (**רב יהודה אמר רב** אם אבוקות יום או לילה אין מברכין דוקא לילה מברכין)
(b) **רב הונא**- של בית הכסא וזוהמא אין מברכין... (מיתבי מנכנס לבושם מברך? ... שם עשוי לריח)
(c) ת"ר מהלך חוץ והריח- רוב עכו"ם אינו מברך... ישראל מברך, **רבי יוסי** אפי' ישראל לא הבנות מקטרין לכשפים.. אטו רוב? מיעוט כשפים מיעוט לגמר כלים.
(d) **רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן**- טבריא ע"ש וצפורי מוצ"ש אין מברכין דמגמרין כלים
(e) מהלך בשוק ע"ז ונתרצה להריח- חוטא.

The Weekly Synopsis (Week 15) Berachos 51a-54a

נג:

I. אין מברכין על הנר עד שניאותין

- (a) **רב יהודה אמר רב** - לא ממש אלא ראוי אפ"י רחוק.. וכן **א"ר אשי** מיתבי- נר בחיקו, פנס, ראה ולא נשתמש או להיפך אינו מברך... בשלמא משתמש ואינו רואה בקרן זוית אלא רואה ואינו משתמש?... דעמיא...
- (b) ת"ר לוחשות מברך עוממות לא... ה"ד? **רב חסדא** - מכניס קסם... איבעיא להו- עוממות או אוממות? ת"ש **רב חסדא בר אבדימי**-ארזים לא עממוהו
- (c) **רבא**- הנאה ממש... כמה?.. **עולא**- פונדיון לאיסר.... **חזקיה**- מלזומא דטבריא לצפורי. (**רב יהודה** בריך אבי אדא דיילא/ **רבא** אבי גוריא בר חמא/ **אבבי** אבי בר אבוה)
- (d) **רב יהודה אמר רב** אין מחזירין על נר (ר' **זירא** מריש מהדר עכשיו דשמעתי לא אהדר)

II. אכל ושכח לברך בהמ"ז

- (a) **רב זביד/רב דימי בר אדא** במזיד לכ"ע חוזר.. פשיטא?.. מהו דתימא להודיעך כח דב"ש קמ"ל
- (b) תניא- א"ל ב"ה לדבריכם חייב לעלות לראש הבירה.. א"ל ב"ש לארנקי הולך ולא לכבוד קונו?... (תרי תלמידי- שוגג כב"ש מצא ארנקי... מזיד כב"ה אכלו ארי)
- (c) **רבב"ח** שכח בשיירא א"ל שכחתי יונה דדהבא...אשכח יונה דדהבא... מ"ש יונה? ... דנמשלו כנסת ישראל שנ' כנפי יונה...מה יונה...

III. שיעור עיכול

כמה? ... **רבי יוחנן**- אינו רעב... ר"ל- אינו צמא
רב יימר בר שלמיא/רב יימר בר שיזבי למר **זוטרא** האר"ל ד' מיל?... אכילה מרובה/מועטת

IV. עונין אמן אחר ישראל/ מי עדיף מברך או עונה/ מה מעכב הברכה

- (a) איך יצא אם לא שמע? **רב חייא בר רב**- בשלא אכל וכן אמר **רב נתמן אמר רבה בר אבוה**
- (b) **רב חייא** לבריה חטוף וברוך... וכן **רב הונא** לבריה... התניא ר' **יוסי** גדול העונה?...א"ל **רב נהוראי** השמים כן מגבורי מלחמה?... תנאי היא דתניא אחד המברך..
- (c) בעי **שמואל מרב** מהו לענות לתשב"ר?... חוץ מתשב"ר דלהתלמד...ובעידן דמפטירין עונין
- (d) ת"ר שמן מעכב-**רבי זילאי**.. אינו מעכב-**רבי זיואי**...שמן טוב מעכב- **רבי אחא**...כשם שמזוהם פסול לעבודה כן לברכה-ר' **זוהמאי**... **רנב"י** אני לא יודע כולם אלא מתניתא-**דא"ר יהודה** א"ר/מתניתא- והתקדשתם-ראשונים, קדושים- אחרונים,.... קדוש-שמן אני ה'-ברכה.

The Weekly Synopsis (Week 15) Berachos 51a-54a

נד.

I. פרק הרואה- משנה א'

- (a) מקום נעשה ניסים לישראל אומר... ברוך...
- (b) שנעקר ע"ז אומר-שעקר ע"ז מארצינו
- (c) זיקין זועות רעמים רוחות ברקים- שכחו וגבורתו
- (d) הרים, גבעות ימים, נהרות, מדברות- מעשה בראשית.... רבי יהודה- ים הגדול-שעשה הים הגדול.....
(בשעה שרואה לפרקים)
- (e) גשמים, בשורות טובות- הטוב והמטיב
- (f) בשורות רעות- דיין האמת
- (g) בית, כלים חדשים-שהחינו
- (h) על הרעה מעין הטובה והטובה מעין הרעה
- (i) צועק לשעבר- תפלת שוא- (אשתו מעוברת-זכר...קול צוחה -יה"ר לא בביתי)
- (j) נכנס לכרך מתפלל שנים (כניסה יציאה)... בן עזאי ארבע (הודאה לעבר, צועק לעתיד)
- (k) חייב לברך על רע כטוב שנ' ואהבת... לבכך- ב' יצריך, נפשך-אפי' הוא נוטל, מאדך-ממונך/מדה ומדה
- (l) לא יקל כנגד שער מזרח... לא יכנס במקלו ... ולא יעשה קפנדריא, רקיקה מק"ו
- (m) חותמי ברכות במקדש- עד העולם משקלקלו- מן העולם ועד העולם
- (n) והתקינו ששואל שלום בשם.. (שנ' בבוועז...ואומר ה' עמך... ואומר-אל תבוז... ואומר עת לעשות.... רבי נתן- הפרו תורתיך עת לעשות)

II. מנה"מ

רבי יוחנן- מיתרו... ברוך ה'
ולא איחיד?... הא ההוא גברא דניצל מאריה בעבר ימינא וא"ל רבא לברייך שם
ומר בריה דרבינא צמא למיא בפקתא דערבות ונעשה לו עין ונפל עליו גמלא פריצא ברסתקא דמחוזא ומברך
על שניהם בשני המקומות?... יחיד דוקא הוא רבים כלנו מברכים

III. ת"ר הרואה... מברך

מעברות ים, מעברות ירדן, נחלי ארנון, אבני אלגביש... אבן עוג, אבן שישב משה, אשת לוט, חומות
יריחו..... מברך
בשלמא ים וירדן דכת' אלא מאי נחלי ארנון... דכ' על כן יאמר...